

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci **žalobce: Cholt a.s.**, se sídlem Jaroslava Průchy 1915, Most, proti **žalovanému: Finanční úřad v Ústí nad Labem**, se sídlem Dlouhá 3359, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2008, č. j. 181971/08/214913/5686, ve věci žádosti o prominutí příslušenství daně, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 10. 2009, č. j. 15 Ca 289/2008 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým tento soud zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2008, č. j. 181971/08/214913/5686, kterým byla zamítnuta žádost ze dne 26. 5. 2008, na základě níž stěžovatel žádal o prominutí příslušenství daně z přidané hodnoty za zdaňovací období srpen až prosinec 2004, leden, únor a duben až červen 2005.

Z obsahu soudního spisu vyplynulo, že stěžovatel byl v době vydání rozsudku krajského soudu zastoupen daňovou poradkyní Ing. J. R., a to na základě plné moci ze dne 1. 9. 2008. Napadený rozsudek krajského soudu byl na základě předmětné plné moci doručován této daňové poradkyni a z doručení vyplývá, že bylo doručováno do vlastních rukou na adresu jejího sídla. Adresátka však nebyla zastižena, a proto byla zásilka dne 20. 10. 2009 uložena a zároveň byla adresátce zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedla. Z doručení vyplývá, že daňová poradkyně si zásilku v úložní době nevyzvedla, a proto byla dne 2. 11. 2009 vložena

do schránky pro účely přijímání korespondence v místě sídla daňové poradkyně. Dále je ze spisu patrné, že kasační stížnost byla daňovou poradkyní podána jménem stěžovatele elektronickou cestou se zaručeným elektronickým podpisem u Krajského soudu v Ústí nad Labem dne 16. 11. 2009.

Podle § 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, proti němuž směřuje. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Z ustanovení § 42 odst. 2 s. ř. s. vyplývá, že má-li účastník řízení zástupce, doručuje se pouze tomuto zástupci. Pouze má-li účastník na řízení něco osobně vykonat, doručuje se i jemu.

Podle § 42 odst. 5 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.

Podle § 49 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), platí, že nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nelze-li zanechat výzvu v místě doručování, vrátí doručující orgán písemnost odesílajícímu soudu a uvede, ve který den nebyl adresát zastížen. Odesílající soud vyvěsí na úřední desce výzvu k vyzvednutí písemnosti u soudu. Zároveň je v odstavci 3 stanoveno, že písemnost se ukládá v provozovně provozovatele poštovních služeb, jestliže se písemnost doručuje jeho prostřednictvím a je možno zanechat výzvu.

Odstavec 4 totožného ustanovení stanoví, že nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.

Nejvyšší správní soud z doručky v soudním spise zjistil, že doručující orgán se pokusil o doručení písemnosti zástupkyni stěžovatele, tj. daňové poradkyni, dne 20. 10. 2009 a vzhledem k tomu, že nebyla v místě doručení zastížena, byla písemnost téhož dne uložena u doručujícího orgánu, v dané věci u držitele poštovní licence. Z daného v souvislosti s výše citovanými ustanoveními občanského soudního řádu jednoznačně vyplývá, že písemnost byla doručena náhradním doručením, tzv. fikcí doručení, uplynutím desetidenní úložní doby, jejíž poslední den se považuje za den doručení, i když se stěžovatel o tomto uložení nedozvěděl. V daném případě den doručení připadl na pátek dne 30. 10. 2009. Tento

den představuje počátek běhu dvoutýdenní lhůty pro podání kasační stížnosti podle výše uvedeného ustanovení, jejíž poslední den připadl v souladu § 40 odst. 2 s. ř. s. na pátek 13. 11. 2009. Tento den byl posledním dnem, kdy mohla být kasační stížnost včas podána, tj. předána soudu nebo zaslána prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, anebo předána orgánu, který má povinnost ji doručit. Jak bylo výše uvedeno, kasační stížnost byla podána až dne 16. 11. 2009, tedy tři dny po zákonem stanovené lhůtě k jejímu podání. Je tedy zřejmé, že se v dané věci nejedná o včasné podání kasační stížnosti, přičemž z výše uvedeného § 106 odst. 2 s. ř. s. vyplývá, že zmeškání této lhůty nelze prominout. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že předmětná písemnost (napadený rozsudek krajského soudu) byla zástupkyní stěžovatele fakticky převzata nejdříve dne 2. 11. 2009, neboť takové doručení již nemá právní účinky řádného doručení.

Zdejší soud dodává, že institut náhradního doručení uplatňovaný nejen v občanském soudním řádu, ale také v rámci dalších procesních předpisů, je příkladem právní fikce, tj. konstrukce užívané v právu, na základě které je de facto „předstíráno“, že došlo k určité právní skutečnosti (zde tedy k doručení). Fikce doručení byla do právního řádu zakotvena z důvodů častých obtíží při doručování soudních písemností, a smyslem pak bylo zakotvit odpovědnost adresáta za řádné přebírání úředních písemností (k tomu srovnej např. nález Ústavního soudu ze dne 3. 9. 2009, sp. zn. III. ÚS 1452/08). Je nutno konstatovat, že v případě kvalifikovaných osob, mezi něž bez pochyby patří i daňoví poradci, je tato odpovědnost téměř absolutní, neboť na nich lze z pochopitelných důvodů požadovat, aby si po celou dobu výkonu své činnosti zajistily řádné přebírání doručovaných písemností. V dané věci lze navíc poznamenat, že daňová poradkyně zastupující stěžovatele v soudním řízení měla mít znalost o podmínkách doručování v daném řízení, a proto si měla být i vědoma institutu náhradního doručení a s ním vzniklých právních důsledků. Na základě právě uvedeného zdejší soud dospěl k tomu, že s ohledem na okolnosti dané věci je tento závěr souladný s názorem Ústavního soudu vysloveným v nálezu ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. III. ÚS 2637/08, že *„s ohledem na specifickou právní úpravu ve správním soudnictví (...) je třeba do budoucna na Nejvyšší správní soud apelovat, aby při odmítání kasační stížnosti pro její opožděnost byl pečlivý a obezřetný a aby posuzoval, zda účastník řízení měl v konkrétním případě reálnou možnost předvídat hrozbu odmítnutí kasační stížnosti pro opožděnost a podle toho již v kasační stížnosti argumentovat, resp. navrhnout důkazy“*. Nejvyšší správní soud má za to, že tato výzva vybízí Nejvyšší správní soud k obezřetnosti především v situacích, kde lze předpokládat jistou „právní neuvědomělost“ ze strany účastníků řízení, nicméně v případě, kdy je účastník řízení zastupován kvalifikovanou osobou, která má mít znalost o procesních podmínkách řízení, v němž svého klienta zastupuje, jakož i o podmínkách doručování v takovém řízení, má zdejší soud za to, že tuto obezřetnost lze právě na straně těchto kvalifikovaných osob oprávněně očekávat. V této souvislosti navíc zdejší soud podotýká, že i přes pozdní převzetí předmětné písemnosti daňovou poradkyní průběh lhůt stále umožňoval včasné podání kasační stížnosti, přičemž při

převzetí dne 2. 11. 2009 zbývalo celých 11 dní ke včasnému podání kasační stížnosti, k čemuž však nedošlo.

Na závěr Nejvyšší správní soud uvádí, že podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud nepřehlédl skutečnost, že ke kasační stížnosti nebyla přiložena plná moc dokládající zastoupení stěžovatele oprávněnou osobou. Nicméně vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla podána zjevně opožděně, Nejvyšší správní soud ji nevrátil spolu se spisem krajskému soudu k postupu podle § 108 odst. 1 s. ř. s. Zhojení této vady by na věci nic nezměnilo, a proto se zdejší soud více touto vadou ani dalšími vadami kasační stížnosti v souladu s výše citovaným ustanovením dále nezabýval.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. za použití ustanovení § 120 s. ř. s. jako opožděně podanou.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu